

Számomra nagyon tanulságos volt a John Somers-szel töltött 30 óra. Játékait beépítettem foglalkozásaimba, rengeteg ötletet adott mindennapi munkámhoz.

Voltak persze a kurzuson olyan vélemények is, hogy pl. Magyarországon nem ennyire nyitottak a gyerekek, nem bírnák a színházi elemek illet mértékű „túlsúlyát”... Ezzel együtt is úgy gondolom, hogy nem jött rosszul ez a „másféleség”.

Felfrissítette a drámára vonatkoztatott, sajátosan magyar szemléletünket is.

Dramatikus módszerek a bűnmegelőzés szolgálatában

A fenti címet viselte az az egynapos konferencia, amely 2004. november 18-án került megrendezésre a Belügyminisztérium Országos Bűnmegelőzési Központja, a Bűnmegelőzési Akadémia és a Magyar Drámapedagógiai Társaság szervezésében.

Ez a beszámoló jó pár hét elteltével születik, ezért igazán csak a lényegre szorítkozok, s szerzője bízik abban, hogy talán nem véletlenül maradtak meg az emlékezetében bizonyos információk, élmények élesebben másoknál...

A rendezvényt megelőzően, a meghívó ismeretében azt gondolhattuk, hogy a hallgatóság két külön csoportra lesz bontható: biztos jönnek olyanok, akiknek a bűnmegelőzés a szakmájuk, mások pedig azért lesznek ott, mert drámatanárok, pedagógusok lévén érzik magukat érintettnek a témában. Aztán persze a gyakorlat hozta a harmadik csoportot is: azokat, akik mindkét irányban egyszerre érintettek. Az arányokról persze nem sikerült képet alkotnom. És tény, hogy a nap folyamán a szétválásnak semmiféle külső jelét nem láthattuk... Az is tény, hogy igen sok ismerős „drámás” kollégát láttam.

A programot előadások sorozata tette ki. A konferenciának több külföldi vendégelőadója is volt. Az angliai John Somers a dramatikus formák általános használatáról és hasznosságáról beszélt, míg a kanadai Kathleen Gallagher egy hosszasan zajló felmérésről, illetve annak eredményeiről számolt be. Ez utóbbi számomra különösen érdekes és egyben megdöbbentő is volt, mivel ismét új oldaláról mutatkozott be a „szabadság hazája”. Egy (feltehetőleg tipikusnak tekinthető) New York-i iskoláról hallhattunk információkat és láthattunk képeket, videofilmet, ahol – biztonsági okok miatt – lényegében börtönbeli körülmények között töltik napjaikat diákok és tanárok egyaránt. Az épület folyamatosan zárják, mindent és mindenkit ellenőriznek, a legkisebb „gyanús” mozgásra is felfigyelnek. Mindezeket a feladatokat biztonsági őrök látják el, nekik is ez a munkahelyük. A jelenség még annak fényében is riasztó volt, hogy tudjuk, mennyi agresszív esemény történt USA-beli iskolákban az elmúlt években. A látottak-hallottak kapcsán az emberben felmerül a kérdés, vajon ilyen megoldásokkal és módszerekkel nem éppen az agresszió kiváltásához járulnak-e hozzá...

Bécsből, az ottani Városházáról érkezett Hollós József, a Magyar Drámapedagógiai Társaság tiszteletbeli elnöke, aki arról beszélt, hogy milyen központilag kidolgozott programok segítségével igyekeznek féken tartani a fiatalkori bűnözést a császárvárosban. Irigylésre méltóan sok és sokféle programról számolt be, melyek megvalósításához nem kevés pénzre is szükség van. Mi eme egy szótagú szócska hallatán máris hajlamosak vagyunk legyinteni, mert megszoktuk, hogy az rendszert nincs, de itt sok olyan egyszerű ötlet is elhangzott, melyek megvalósítása azért nem vészesen tökeigényes. (Gondoljunk csak a filmklubokra, kisebbeknek szóló játszóházakra, vagy a hazánkban már több helyen működő éjjeli pingpong bajnokságokra.) Amit kiemelnék mindebből, mert komolyan megfontolandónak tartom, az az, hogy szükség van színes szabadidős programokra, mert ezek szervezettsége, mennyisége, minősége egyaránt „zuhant” az elmúlt másfél évtizedben. A fiatalok gyakran tényleg csak a saját fejük után tudnak menni, abból meg vagy jó sül ki vagy nem... A színvonalas programok, előadások, találkozási lehetőségek szervezése minden gyerekekkel – fiatalokkal foglalkozó intézmény számára elsődlegessé kell(ene), hogy váljon.

A konferencia második fele lényegében mindvégig az Impulzus táborokról szólt. Elsőként Szigetjáték címmel, „Az én uralkodásom alatt demokrácia lesz” alcímmel egy rövidfilmet láthattunk, amely a Legyek ura című tábori programba engedett bepillantást (rendező: Nyári Arnold).

Számomra különösen izgalmas volt Dr. Szító Imre pszichológus előadása, aki a Legyek ura programhoz kapcsolódó mérésorozatról számolt be.¹ Kérdőívekkel dolgoztak, melyekben attitűd-kérdések és konfliktust tartalmazó történetek is szerepeltek. A tábori munkában részt vevő gyerekek a program előtt, majd utána is kitöltötték a kérdőívet. Így vált mérhetővé, elemezhetővé, hogy a drámás munka eredményeként történt-e, s ha igen, milyen mértékű változás. Párhuzamosan kontrollcsoportok is kitöltötték a kérdőíveket, akik nem vettek részt a táborban. A mérési eredmények komoly pozitív attitűdváltozásokról tesznek tanúbizonyságot, melyek nyomán mélyebb és hosszabbtávú hatásra lehet számítani. A drámás módszerek hatásának lényege abban keresendő, hogy a drámajáték az egész személyiséget szólítja meg. Gyakorló drámapedagógusként nyilván tudjuk ezt, de kérdés, hogy mikor mennyire vagyunk tudatosak, s vajon mi mennyire tudjuk felmérni a munkánk hatását, eredményét, vagy éppenséggel eredménytelenségét...

Lipták Ildikó és Lázár Péter többek között a diákok és tanárok táborvégi visszajelzései alapján igyekeztek képet festeni a táborok mindennapjairól. Kitértek a tábori körülményekre, a kiegészítő programokra, a menetközben felvetődő problémákra is. Összességében elmondható, hogy a gyerekek – lényegében életkortól függetlenül – vevők voltak ezekre a programokra, jól érezték magukat a megszokottól eltérő munkafolyamatban és túlnyomó részt pozitív tapasztalatokkal tértek haza.

Kaposi László a bűnmegelőzésben már régebben is használt, az Impulzus táborokban alkalmazott és a jövőben alkalmazandó dramatikus elemekről, a színházi és drámás formák együttesének fontosságáról, a módszertani frissítés szükségességéről beszélt.

Az előadók arról számoltak be, hogy mennyire fontosnak és eredményesnek tartják mindazt, ami 2003-ban és 2004-ben az Impulzus táborokban történt. Ugyanakkor az is kiderült, jelenleg nincs mód a folytatásra – ennek okai számomra nem teljesen világosak, de a piszkos anyagiaknak közük van hozzá, az biztos. Mindenesetre azt biztatónak találtam, hogy más területen dolgozó szakemberek is felismerték ennek a típusú tevékenységnek az értelmét és hatékonyságát!

Említés esett arról is, hogy a Bűnmegelőzési Akadémia a jövőben saját növendékei számára is útjára indíthat egy olyan képzést, mely a dramatikus formák használatát, munkájukba való bevonásának módjait tanítaná. Ebben szakmai partner lenne a Drámapedagógiai Társaság. (Nem tudom, jelenleg hol tart ez a folyamat, de csak drukkolni tudok mindazon kollégáknak, akik érintettek benne, hogy sikerüljön!)

Fontosnak tartom, hogy létrejöhetett ez a konferencia (ezúton is köszönet érte a szervezőknek!), mert a bűnmegelőzés, a prevenció egyre fontosabb témává válik, s úgy tűnik, a drámás szakmának jelentős szerepe lehet itt. Az is fontos, hogy megmutatkozhattunk egy másik, eddig talán idegen közegeben –, hogy láthatóvá vált, egyes területeken milyen eredményekre képes, s ugyanakkor milyen nehézségekkel találja magát szemben a drámapedagógia.

Hiányoltam kicsit a párbeszéd, a közvetlenebb találkozás lehetőségét, melyre persze egy ilyen nap során nehéz is sort keríteni. Jó lenne, ha nem csupán az Impulzus táborok záróakkordja, hanem egy másfajta együttműködési folyamat kezdete is lenne ez a konferencia, s mint ilyen, folytatásra tarthatna számot!

Vági Eszter

---

¹ A mérésről tanulmány olvasható a DPM 28. számában. (A szerk.)